Pia Lauritzen

De udenfor-stående

– om kunsten at få alle i tale

Jurist- og Økonomforbundets Forlag

De **udenforstående**

Pia Lauritzen

De udenfor-stående

– om kunsten at få alle i tale

JURIST- OG ØKONOMFORBUNDETS FORLAG
2017

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.
Indholdet må alene anvendes af licenstager i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.
© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Pia Lauritzen
De udenforstående – om kunsten at få alle i tale

1. udgave
© 2017 by Jurist- og Økonomforbundets Forlag
Alle rettigheder forbeholdes.
Mekanisk, elektronisk, fotografisk eller anden gengivelse af
eller kopiering fra denne bog eller dele heraf
er ifølge gældende dansk lov om ophavsret ikke tilladt
uden forlagets skriftlige samtykke eller aftale med Copy-Dan.

Omslag: Mette Schou, gipsy graphics
Foto af forfatter: Hans-Martin Hansen
Tryk: Toptryk Grafisk

Printed in Denmark 2017
ISBN 978-87-574-3897-0
e-bog ISBN 978-87-719-8109-4

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
Gothersgade 137
1123 København K

Telefon: 39 13 55 00
e-mail: forlag@djoef.dk
www.djoef-forlag.dk

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.
Indholdet må alene anvendes af licenstager i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.
© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Indhold

"Kære alle" – invitation til et eksperiment 6
Bidragsydere 12

Del I Eksperimentet 16
Kapitel 1 Forudsætninger for fællesskab 17
Kapitel 2 Et spørgsmål om metode 31
Kapitel 3 Fællesskabets tavse stemme 47

235 spørgsmål om kunsten at få alle i tale 74

Del II Hørt og lært 92
Kapitel 4 Den store sammenhæng 97
Kapitel 5 Forskellen på at lytte og høre til 107
Kapitel 6 Når fællesskaber tager ansvar for sig selv 125
Kapitel 7 Alleitale-modellen 142

Med venlig hilsen – den udenforstående 148

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.
Indholdet må alene anvendes af licenstager i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.
© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

”Kære alle”
– invitation til et eksperiment

**”Hvis det er en kunst at få alle i tale, hvem er så kunstneren?
Og kan vedkommende stå uden for sit eget værk (at få alle i tale)?”**

Du kender det sikkert. Festen har været i gang i noget tid, men du kunne ikke være med fra start. Værtinden byder dig velkommen, men forsvinder så og overlader dig til de andre gæster. Du orienterer dig i lokalet og konstaterer, at du ikke kender nogen af de andre. Jo vent, ham derovre har du da set før. Du bevæger dig i retning af ham, men bliver enig med dig selv om, at du lige så godt kan tage noget med at drikke på vejen. På vej ud i køkkenet, er der en kvinde, der spørger dig, om du vil tage noget vand med retur. I køkkenet støder du på værtinden, som siger, at du da lige skal hilse på Esben – han arbejder også med mennesker. Du glemmer alt om vandet, indtil kvinden kommer ud i køkkenet og spørger, om der er mere rødvin. Ham du troede, du kendte viser sig at være en anden. Men efter en time har du talt med 10 forskellige mennesker, og du har glemt alt om, at du ikke var med, da festen startede.

Jeg vil bede dig om at tænke på denne bog som sådan en fest. Som du kan se af listen over bidragsydere umiddelbart efter denne invitation, så er du inviteret sammen med en masse andre. Og det er mig, der er værtinden. Jeg byder velkommen og dukker op i ny og næ, men det er sikkert ikke mig, der kommer til at gøre det største indtryk på dig. Det er snarere stemmerne og stemningen fra de andre gæster. For lige som en fest, hvor man glider ind og ud af samtaler med forskellige mennesker, så er bogen fyldt med de spørgsmål og svar, som bidragsyderne

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.
Indholdet må alene anvendes af licenstager i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.
© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

sendte til hinanden, da det eksperiment, du inviteres til at være en del af, blev skudt i gang med en digital stafet i februar 2017.

Ideen med eksperimentet var at finde ud af, hvor langt jeg kunne komme med min mission om at bistå fællesskaber i at tage ansvar for sig selv på tre måneder. Én måned til at identificere og mobilisere aktører, der arbejder med at udvikle fællesskaber i virksomheder og samfund. Én måned til at understøtte og opsamle aktørernes udveksling af viden, erfaringer og metoder. Og én måned til at analysere og perspektivere aktørernes udveksling med min filosofiske forskning i spørgsmål.

Da jeg hverken vidste, hvem de relevante aktører var eller kunne nå at etablere personlige relationer til så mange mennesker (jeg håbede på mindst 50 deltagere), var følgende spørgsmål kritiske:

1. Kan man få folk, som man ikke ved, hvem er (og som ikke ved, hvem man er) til at tilmelde sig et initiativ, de ikke ved særlig meget om?
2. Kan man få folk, der ikke kender hinanden til at udveksle værdifuld viden om en sag eller opgave, de ikke er vant til at være fælles om?
3. Kan man gøre 1 og 2 ved udelukkende at benytte digitale kommunikationskanaler og -metoder?

Det korte svar på alle tre spørgsmål er: Ja, det kan man godt.

Den bog, du sidder med i hænderne, er resultatet af en digital spørgestafet blandt 151 mennesker fra over 100 forskellige institutioner og organisationer i Danmark. Stafetdeltagerne inviterede hinanden via websitet Alleitale.nu. Den metode, jeg brugte til at understøtte og opsamle aktørernes videndeling, hedder Stafetanalyse®. Det er en digital metode, der fokuserer på deltagernes spørgsmål til hinanden og dermed på den *inter*-aktion, der er i en gruppe eller et fællesskab frem for den *re*-aktion, man får, når man spørger til eller kigger på gruppen udefra.

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.
Indholdet må alene anvendes af licenstager i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.
© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

På en uge udvekslede stafetdeltagerne i alt 235 spørgsmål og 166 svar om "Kunsten at få alle i tale". Det er dét – og kun dét – bogen handler om: Det indblik, som de 151 aktører har givet mig i den tavse viden (og de blinde vinkler), der er forbundet med at udvikle ansvarlige fællesskaber. Den metode, der har gjort det muligt for mig at få dette indblik. Og den forskning, der forklarer, hvorfor netop dette indblik er vigtigt.

At der er rigtig mange aktører, metoder og erfaringer, der ikke er med i bogen, er på ingen måde udtryk for, at jeg finder dem uvæsentlige for den dagsorden, *De udenforstående – om kunsten at få alle i tale* skriver sig ind i. Det er udtryk for, at festen kun lige er begyndt. Derfor håber jeg, at du vil tage godt imod invitationen fra mig og eksperimentets øvrige deltagere. Selvom vi ved, hvornår og hvordan festen startede, så har vi nemlig ingen anelse om, hvornår og hvordan den slutter. Det skal du være med til at finde ud af. Som værtinde har jeg forsøgt at skabe god ro og orden, men det har også været vigtigt for mig at gøre plads til andre. Derfor må du som læser være forberedt på at blive afbrudt, forstyrret og forvirret. Som nyankommet kan det være svært at holde styr på 151 gæster og en værtinde – men måske er det heller ikke det, der er din opgave. Måske er din opgave at læse bogen på samme måde, som du læser en gruppe, du (endnu) ikke er en del af. Måske er du nødt til at udfylde hullerne mellem de forskellige stemmer med din egen stemme. Og måske vil du ikke altid føle dig hørt.

Bogen du sidder med i hænderne er den første af sin slags, og den er på alle måder på tværs. Den inviterer alle i tale – men hvem er alle, og er dem, der inviterer nogen andre? Bogen hedder *De udenforstående*, men den handler om det, der er indforstået i arbejdet med at dyrke og styrke fællesskaber – og hvad det kræver at være den, der står udenfor. Der er paradokser i og på tværs af stemmer og stemninger, og også jeg har været ved at fare vild. Med Alleitale og "Kære alle" har jeg forsøgt at placere mig udenfor det fællesskab, jeg ønskede at etablere. Men kan jeg det? Og hvordan forholder jeg mig til den måde, fællesskabet

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.
Indholdet må alene anvendes af licenstager i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.
© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

forholder sig til mig på? Jeg har taget initiativ til et eksperiment for initiativtagere. Min målgruppe er dem, der har målgrupper. Det rejser spørgsmålet om, hvor bogens stemme kommer fra. Fra mig? Fra os? Eller fra jer? Ideelt set skulle bogen beskrive den rejse, man skal igennem som initiativ- eller beslutningstager – fra man er optaget af sig selv og sine egne mål og midler til man forstår og forholder sig til fællesskabet på fællesskabets egne præmisser. Reelt er den en undersøgelse af de spørgsmål, der dukker op undervejs på denne rejse. Ikke kun fordi bogen er skrevet under de vilkår, den er skrevet under, men også fordi det er en væsentlig del af svaret på, hvad der skal til for at udvikle ansvarlige fællesskaber: At alle i og omkring fællesskabet er bevidste om, hvorfor, hvornår og hvordan der trækkes en grænse mellem dem, der er en del af fællesskabet og dem, der er *udenforstående.*

Når jeg ikke bare skelner mellem dem, der er en del af fællesskabet på den ene side, og dem der ikke er en del af fællesskabet på den anden, så er det fordi der er en vigtig opgave forbundet med at være udenforstående. Det er kun ved at høre sin egen stemme sammen med andre, at man kan blive bevidst om, at man er en del af et fællesskab, og det kræver ikke blot, at man har adgang til en masse stemmer, det kræver også, at der er én stemme (værtinden), der sikrer, at de mange stemmer (gæsterne) forholder sig til og påtager sig ansvaret for den fælles stemning.

De udenforstående – om kunsten at få alle i tale veksler mellem at fortælle min egen historie om de udfordringer og metodevalg, der var forbundet med Alleitale-initiativet; historien om de udfordringer og metodevalg, der er forbundet med alle initiativer; og deltagernes respektive historier om deres udfordringer og metoder. De tre historier er flettet sammen, men for at give en fornemmelse af, hvorfor, hvornår og hvordan der trækkes en grænse mellem fællesskabet og de *udenforstående,* er bogen inddelt i to: Del 1 om Alleitale-eksperimentet og Del 2 om det, jeg har hørt og lært om fællesskaber ved at udføre eksperimentet. Imellem de to dele er der ”235 spørgsmål om kunsten at

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.

Indholdet må alene anvendes af licenstager i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.
© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

få alle i tale", som fungerer som en markering af, at der i bogens anden del skrues mere og mere op for deltagernes stemmer og mere og mere ned for min egen.

Der er citater fra Alleitale-eksperimentet overalt i bogen. Nogle fungerer som tavse stemmer, der bidrager til den samlede fortælling uden dog at afbryde den (anonyme citater, der så at sige kommer ind fra højre). Andre fungerer som stemmer, der taler højt og tydeligt om noget, der fylder i Alleitale-fællesskabet (citater med angivelse af navn, organisation og titel på den deltager, der citeres). Og endnu andre fungerer som stemmer, der kommenterer eksperimentet og dets metode udefra (anonyme citater markeret med citationstegn i brødteksten). Den første type citater stammer udelukkende fra det spørgsmål-svar-materiale, der kom ud af Alleitale-stafetten. Den anden type citater stammer enten fra Alleitale-stafetten eller er indsendt via Alleitale.nu. Og den tredje type citater stammer fra mails, jeg har modtaget undervejs i eksperimentet.

Mit ønske med bogen er, at du vil finde din egen stemme i mængden af stemmer og dermed genkende dig selv som en del af det faglige fællesskab, som Alleitale-eksperimentet søger at udvikle.

Velkommen til – og rigtig god fornøjelse!

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.
Indholdet må alene anvendes af licenstager i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.
© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

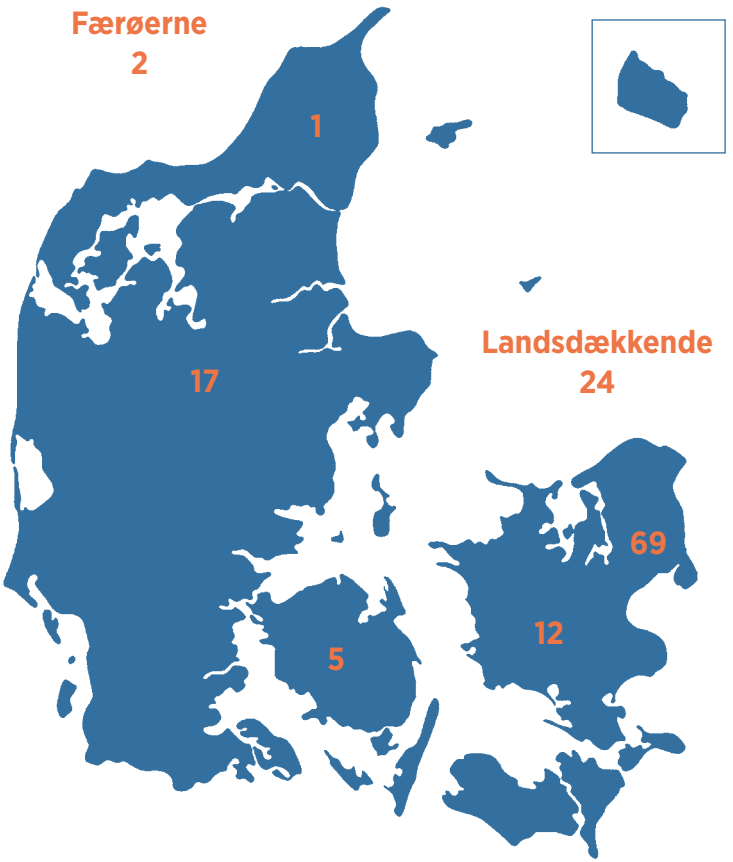

Sagt om Alleitale-initiativet:

”En moderne og teknologisk fornyelse af demokratiet”

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.
Indholdet må alene anvendes af licenstager i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.
© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Bidragsydere

Alexandra Krautwald	Composing A/S	Managing Partner
Alfred Josefsen	alfred as	Medlem af ledelseskommissionen, Ledelsesrådgiver mv.
Allan Andreasen	Djøf	Chef for Public Affairs
Anders Günzel-Jensen	KlarParatFirma	Social problemknuser
Anders Holbech		Sustainability Manager
Anders Raastrup Kristensen		Ledelsesrådgiver
Anders Pollas		Podio co-founder, investor
Anders Møller	Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen	Serviceområdechef
Anette Wad	Djøf Forlag	Direktør
Anita Lindquist	Københavns VUC	Vicerektor
Anja Gyldensten	Falck Healthcare	
Anja Pors		Adjunkt, ph.d.
Anja Svane Breum	Holbæk Kommune	Leder af HR
Anja Nørgaard Vinther Schmidt	Specialområde Børn og Unge, Region Midtjylland	Psykolog
Anna Margretha Otthamar	Elselskabet SEV	Teamleder
Ann-Britt Dalby	Silkeborg kommune	Udviklingskonsulent
Anne Jøker	Anne Jøker. Analyse og Rådgivning	Direktør
Anne Jønsson	KvaliTEMA	Ejer
Anne Risom	Norddjurs Kommune	Projekt- og udviklingskonsulent
Anne Vallø	Norddjurs Kommune	Socialrådgiver
Anne-Mette Scheibel	Resonans	Partner
Annette Hein-Sørensen	Vallensbæk Kommune	Centerchef
Astrid Haug	Astrid Haug ApS	Digital rådgiver
Bastian Overgaard		Ekspert i stilhed og Silent Co-creation facilitator
Berit Vilsbøll		
Betina Merrild Yde	Danske Bank	UX Manager
Birgit Secher	Horsens Kommune – Handicap, Psykiatri og Socialt udsatte	Udviklingskonsulent
Birgitte Boesen	büroCPH	Strategisk analytiker & rådgiver
Birgitte Glifberg	GLIFBERG PROCESSER	Direktør, leder-, team- og organisationsudvikling
Bjarne Vodder Højlund		
Camilla Kring	Super Navigators	Ph.d.
Camilla Sløk	Copenhagen Business School	Lektor, ph.d., Master, cand.theol.
Camilla Steskow	Norddjurs Kommune	Frivilligkonsulent
Charlotte Mathiesen	Design Your Own	Designer
Charlotte Albrechtsen	Tovejs	Ph.d., konsulent i brugerinddragelse
Christian Køhler-Johansen		KMA Chef
Christian S. Nissen		Uafhængig rådgiver, forfatter og bestyrelsesformand
Christina Sanden Andersen	Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen	Analysekonsulent
Christine Lind Ditlevsen	Kforum	Redaktør

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.
Indholdet må alene anvendes af licenstager i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.
© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Claus Richter	Venstre	Partisekretær
Ditte Rosing-Schow	FRIDAY	Kommunikationsrådgiver
Elof Westergaard	Folkekirken	Biskop
Else Iversen	Djøf	Chefkonsulent
Else Pedersen	Næstved Kommune	Faglig leder
Emil Dahl-Nielsen	Nextwork	Kommunikationsrådgiver
Erik Holck Hansen	Norddjurs Kommune	Chef i arbejdsmarkeds-forvaltningen
Eva Kristine Boulekbache Vasarhelyi		
Finn Gjersøe	GODT I GANG IVS	Initiativtager
Hanne Fink Ferdinand	Here we are	Facilitator, community builder & coach
Hans Vium Mikkelsen	Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter	Rektor
Helle Stuart	Vallensbæk Kommune og Friluftsrådet	Projektleder
Henriette Rald	Djøf	Direktør
Henrik Hjortdal	Forum for Fremtidens Offentlige Styring og Ledelse, CBS	Projektleder
Ida Hoeck	Ida Hoeck Analyse og Rådgivning	Arbejder som selvstændig konsulent med ledelse og organisationsudvikling. Bestyrelsesformand i et botilbud for psykisk syge. Uddannet sociolog
Irene Bendtsen	Socialpsykiatrisk Center	Centerleder
Jacob Bøtter		
Jacob Søby Bang	Strategize	Direktør
Jakob Stenum Poulsen	ATP	Innovationskonsulent
Jan Johansen	Arbejdsmiljø København – Københavns Kommune	Rådgivningschef
Jan Kjellerup	Projektvejledning	Direktør
Jan Sørensen	Boldklubben Skjold	Formand
Jens Breum	Kulturkaravanen og Hvalsø Kulturhus	Kulturfrivillig
Jens Kirkelund	GN Audio	Snr. Director Audio
Jette Friis O'Broin	JFO Kommunikation	Journalist, kommunikationsrådgiver, webfilm og podcastproducent
Johannes P. Bøggild	Dansk Erhverv	Pressechef
Jonas Oddermose	Deloitte	Konsulent
Jónhild Rasmussen	Iværksætterhuset Hugskotið, Færøerne	Direktør
Julia Bjerre Hunt	Ingerfair	Chefkonsulent
Kamilla Damgaard	Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen	Analysekonsulent
Karen Kofoed	Roskilde Universitet	Ekstern lektor, kommunikationsrådgiver
Kasper Warming	Qant	Partner, erhvervsfilosof
Katia Dupret	Roskilde Universitet	Lektor i socialpsykologi
Katinka Hauxner	Hauxner	Indehaver og bystrategisk rådgiver
Katrine Johansen	Falck Healthcare	Projektleder
Kirsten Laugesen	Novozymes A/S	Organizational Developer

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.

Indholdet må alene anvendes af licenstager i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.
© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Klaus Nørskov	Røde Kors	Chef for kommunikation og fortaler
Kristian Kreiner	Copenhagen Business School	Professor emeritus
Kristian Aa Rasmussen	Maersk Drilling	Head of Talent and Reward
Kristine Karlshøj	MirakelVIP	Facilitator og procesdesigner
Kristine Nygaard	Kiss the Frog	
Lars Bechager	Skolen på Islands Brygge	Lærer
Lea Gaulshøj Thomsen	Specialområde Socialpsykiatri Voksne, Region Midtjylland	Forsknings- og udviklingskonsulent
Lea Heiberg	Relation Technologies	Chefkonsulent
Leif Sørensen	Relation Technologies	Direktør
Lene Dalsjö Bull	Falck Healthcare	Udviklingsdirektør
Linda Herskov	Offentlig organisation	Projektleder
Line Pedersen	Ordkløveren.dk	Sproglig rådgiver og kommunikationskonsulent
Lise Grastrup	Tanke til Streg	Illustrator og grafisk facilitator
Liselotte Kring		Kunstner
Liselotte Mosbæk	People & Performance	Seniorkonsulent, cand.psych. aut.
Lone Thellesen	ImProPlay	Partner
Lone Svarre Petersen	Kommune	Skoleleder
Lotte Nystrup Lund	FUTU Innovationsbureau	Partner
Louise Lyngaa	Commio	Indehaver og rådgiver
Louise Scheele Elling	Selvstændig	Rådgiver og konsulent indenfor kommunikation, karriere og krasbørstig livsførelse
Louise Neel Høyer	KMD	Lead Communication Partner
Mads Breddam	Rudersdal Kommune	Udviklingskonsulent
Mads Trier-Blom	InkluderFler	Medarbejder med levede erfaringer fra psykiatri
Mai Buch	Competencehouse A/S	CEO
Malene Sakskilde	Boligforeningen 3B	Netværksmedarbejder
Margrete Bak	Karlbak	Partner
Marianne Secher	VIA UC	Cand.pæd.phil. og socialpædagog
Marie Mathiesen	Indblik Inc.	Direktør
Marie Baad Holdt	Ingerfair	Chefkonsulent
Marie Birk Jørgensen	Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø	Seniorforsker
Marietta Bak Hansen	NNIT	Change Management Consultant
Marin Vang	Egen virksomhed	Selvstændig erhvervsdrivende
Martin Lundkvist	CPL	Direktør, forfatter til New Public Leadership
Mette Molbæk	VIA UC	Lektor, Ph.d.
Mette Sanggaard Schultz	Midtfyns Efterskole	Forstander
Mia Louise Justesen	Frivilligcenter Aarhus	Konsulent
Mikkel Havelund	Advice A/S	COO
Mikkel Høgenhaug	ATP	Innovations- og forretningsspecialist
Mikkel Klausen	KMD	CSR-chef
Mille Wilken Bengtsson	Addendum	Ejer, kommunikationsrådgiver
Nadja Pass	Borgerlyst	
Nanna Munk	MUNK & MENING	Organisationskonsulent

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.
Indholdet må alene anvendes af licenstager i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.
© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Nanna Schultz	Estee Lauder Companies	Nordic Talent Acquisition & Development Manager
Nels Karsvang	CORE MOTION	Co-creator & Business therapist
Nicolai Vedsted	Guldborgsund Kommune	Leder
Nina Riis	Københavns Universitet	Specialkonsulent
Nynne Nørgaard Jensen	AHAcph	Proceskonsulent
Oleg Koefoed	Growing Pathways; Copenhagen Business School	Aktionsfilosof, PhD
Ole S. Rasmussen	Langer & Rasmussen	Stiftende Partner
Ove Gaardboe	Dansk Selskab for Patientsikkerhed	Overlæge, seniorkonsulent
Pernille Bøge		Ledelsesrådgiver og facilitator
Pernille Welent Sørensen	Teatercentrum	Konsulent
Poul Geert Hansen	Mentamálaráðið	Departementchef
Rasmus Landgreen		
Regitze Siggaard	Falck Healthcare	Forebyggelseschef
Rikke Giselsson		Udviklingskonsulent
Rikke Mørkholt	ACT! ApS	Ejer og Proceskonsulent
Rune Baastrup	DeltagerDanmark	Direktør
Sally Khallash	Sally Khallash	
Signe Kvistgaard	ATP	Innovations- og forretningsspecialist
Signe Dehn Sparrevohn	Københavns Kommune, Bispebjerg Lokaludvalg	Specialkonsulent
Simon Rødgaard Pedersen	Doksa	Konsulent hos doksa / familiepædagog
Søren Obed Madsen	Copenhagen Business School	
Stephanie Munck	Indblik Inc.	CTO
Stine Hjorth Pedersen	Skolen på Islands Brygge	Leder af udskolingen
Sys Hansen	DSB	Forretningsudvikler
Tenna Fonseca Kaarslev	Næstved Kommune	Faglig Koordinator Team Integration
Thomas Specht	MacMann Berg	Partner, Chefkonsulent
Tina Breddam	Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen	Analysekonsulent
Tune Hein	Hein & Partnere	Direktør
Tyge Mortensen	Landsbyhøjskolen	Højskoleforstander
Ulla Bechsgaard	LederSucces.dk	Journalist, Ledelseskonsulent
Ulrik Winge	Frederiksberg Kommune	By og Miljødirektør
Ulrika Jensen	Ellemarkskolen	Lærer
Viola Hauen-Limkilde	Io-Interactive	Senior User Researcher
Zacharias Brix Madsen	Center for Grøn Omstilling, Aalborg Kommune	Grøn Agent

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.

Indholdet må alene anvendes af licenstager i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.
© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Del I

Eksperimentet

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.
Indholdet må alene anvendes af licenstager i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.
© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Kapitel 1
Forudsætninger for fællesskab

Ideen var enkel. Jeg ville invitere alle, der er optaget af at forstå og udvikle fællesskaber i virksomheder og samfund til at udveksle erfaringer og metoder til at få grupper i tale. Som analysekonsulent støder jeg konstant på begreber som *co-creation*, involvering, brugerdrevet innovation, borgerinddragelse, mobilisering, samskabelse, *community based* udvikling og *open innovation*. Man bruger forskellige udtryk i private virksomheder og offentlige organisationer, men ledere, HR-folk og innovationskonsulenter er på den samme mission som politikere og ansatte i stat og kommuner – som igen har det samme mål som frivillige i foreninger og lokalsamfund; nemlig at forbinde og forpligte mennesker på de mere eller mindre løse fællesskaber, de er en del af. Derfor var jeg nysgerrig efter at finde ud af, om jeg kunne forbinde og forpligte aktører, der deler de samme metoder og mål, men som ikke er vant til at tænke på sig selv som et fællesskab.

Mellem linjerne i min invitation til "alle, der er optaget af forstå og udvikle fællesskaber i virksomheder og samfund" var der således en opfordring – og en udfordring – der kan formuleres som:

I gør en masse for at få andre til at bidrage og engagere sig i den sammenhæng, I mener, de er en del af – men hvad med jer selv? Er I villige til at bidrage og engagere jer i den sag, jeg mener, I har tilfælles?

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.
Indholdet må alene anvendes af licenstager i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.
© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Det var der 226 mennesker fra den ene ende af Danmark til den anden, der var. Hvis ikke flere. Begrænsningen i metode (jeg startede med at invitere 10, der inviterede xx, der inviterede xx osv.) og tid (der var kun åbent for tilmelding i en uge) gør det svært at vide, hvem og hvor mange, der fik kendskab til initiativet og dermed havde mulighed for at vælge det til eller fra. Men ud af de 226 mennesker, der tilmeldte sig, bidrog 151 aktivt med spørgsmål og/eller svar, som de selv formulerede. Og med 235 spørgsmål og 166 svar (= 401 unikke bidrag i alt) er jeg glad for at kunne konstatere, at JA, de gode folk, der arbejder med at udvikle fællesskaber i virksomheder og samfund er villige til at tage deres egen medicin. Og JA, der er god grund til at forene de stærke kræfter i et fagligt fællesskab om "Kunsten at få alle i tale".

"Hvorfor bliver der ofte fokuseret så meget på at få 'de svære målgrupper' i tale eller til at deltage mere aktivt i demokratiet? Jeg tænker ofte, at det er en ansvarsforflygtigelse – og at det ville være klædeligt, hvis os, der snakker så meget om den slags gik forrest med at skabe bedre samtaler, blande os konstruktivt i kommentarsporene og lytte mere åbent til hinanden. Hvordan bliver vi os vores fælles ansvar mere voksent?"

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.
Indholdet må alene anvendes af licenstager i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.
© Jurist- og Økonomforbundets Forlag